

Олга Божичковић (12. 3. 1921 – 7. 4. 2004)

Годинама трчим за имагинарним возом

Рођена у Брчком, гимназију учила у Новом Саду, мајурирала у Сарајеву. Дипломирала на Филозофском факултету, одсек романистике, у Београду. Новинар у Полицији од 1948. године. Две и по године, од 1954. до краја 1956. радила у нашој Амбасади у Паризу, а онда се вратила у Полицију. Последњих осамнаест година највише пише о телевизији. Добитник је овогодишње, прве награде „Душан Тимотијевић“ ТВ Новости за телевизијску критику.

ОБРАЗ УЗ ОБРАЗ
ГОСТ ОЛГА БОЖИЧКОВИЋ

У лето 1947. сви су одлазили на пругу Шамац–Сарајево. Нас неколицину студената романистике одвојили су за једну другу пругу; са групом учитеља са Космета упутили су нас у Албанију, на изградњу пруге Драч – Елбасан. У то време још нисам чврсто знала који ћу позив изабрати. Јасно ми је било само једно: професор никад нећу бити.

Друговала сам у то време са многима из „Политике“. У данашњем „Шуматовцу“ била је прва послератна „Политикина“ менза. У њој сам сретала Нину Тимотијевић, Слободана Мацуру, Добрилу, Јовицу, Хусу, Здравка Печара, Николу Керна... У „Политици“ су већ били новинари моји школски другови из Сарајева, Божа Раденковић и Миро Радојчић. (Касније нам се придружио и Зуко Џумхур). Одлазили смо и на синдикалне излете камионима лети на купање, на Дунав, Саву...

Сасвим случајно договорила сам се са тим мојим тадашњим друговима из „Политике“ да са пруге Драч – Елбасан пошаљем репортажу, а они ће је, ако буде успела, објавити.

У Албанији је владала субтропска запара. Дани су били препуни влажне оморине, једва се дисало, још теже радило. Драч је додуше био на мору, али и оно млако и плитко, пуне обале без дрвета. А у мензи, из дана у дан, гершла. Неукусна до одвратности. Ипак сам у тој истој огољеној, загушљивој мензи доживела један од најсрећнијих тренутака мога живота. Из писма које ми је упутио отац испао је на под исечак из но-

вина. Подигla сам га и прочитала наслов на три ступца у „Политици“: „Од Драча до Пећина“, а при дну иницијале О. Б. Била сам ван себе од усхићења. Датум памтим: 20. август 1947. Био је то у ствари улазак у комплете „Политике“.

У саму редакцију ступила сам тек годину дана касније. Схватила сам да ипак морам најпре дипломирати. Познавала сам себе и недељивост своје личности: тешко бих завршила студије да сам одмах ушла у новинарство. Као да сам знала и да тај сурови, немилосрдни, а тако омамљујући позив изискује целог човека.

Са текстом репортаже из Албаније код главног уредника Бранка Драшковића одвео ме Живан Митровић. Примили су ме на пробни рад, наравно, на београдску хронику. Прва рубрика била је вест о новим униформама београдских трамвајџија.

Недавно сам чула на радију емисију о стресу. Било је речи и о стресу под којим људи живе, а нису га свесни, само зато што не раде посао који воле. Срећни су они људи, речено је, којима је позив истовремено и хоби. Можда сам одолела многим стресовима којима нас излаже новинарство управо стога што је мој позив истовремено и мој велики животни хоби.

Често се каже: живот пише романе. Нико не каже да живот пише и новине. Чврсто верујем да новине које нису испуњене животом и нису

БРАНКО ЋОПИЋ И ОЛГА БОЖИЧКОВИЋ

28. 1. 1972.
МИЛОШ ФОРМАН И ОЛГА БОЖИЧКОВИЧ

новине. Провела сам добар део живота пишући новине и сада се питам: колико су страница мога живота новине исписале.

Новинарство је свакодневно буђење са осећањем да ме чека по једна, или више, белих неисписаних страница. Њих током дана ваља испунити, прекрити их црним словима, до оног чудесног вечерњег тренутка када се захуктава ротација, када се тоне огромних ваљака хартије вртоглавом брзином претварају у црно-беле свитке, у те новине које у том часу, буквално, један дан живота значе.

Често је то буђење и својеврсна мора: шта ће се данас догодити, да ли ће се уопште ишта десити, о чему ћу данас писати, хоћу ли, кад већ седнем за писаћу машину, имати у глави било коју мисао. Ако се ништа не деси, ако ми глава буде празна страница остаје бела; хоћу ли се морати „сликати“ да би се бели простор испунио; јер он се мора испунити...

Дан почиње грозничаво. Врхунац је тек онда када је спасоносни догађај искрснуо, мисли почеле да се роје а беле странице да се испуњавају. Онда тек настаје трка: са техником, са слагачницом, преломом, коректуром, са временом, са – возом. Са тим проклетим возом којим су нам од првог дана претили да ће једног дана отпутовати без наших новина, а оне једног дана неће стићи на време на воз и због мог чланка. Да, то је проклетство новина које ваља свима објаснити, свима рећи: но-

ПОРОДИЦА

БЕРА БОЖИЧКОВИЋ ПОПОВИЋ, ОЛГА БОЖИЧКОВИЋ И МИЋА ПОПОВИЋ

винарство је проклет посао јер се у њему сваког дана на тржиште избацује – финални продукт!

Тридесет година трчим тако за једним имагинарним вечерњим возом. Три пуне деценије исписујем странице новина, а новине исписују странице мога живота. И када се ето, и за ову, једног јутра, за мене такође белу, неисписану страницу, осврнем с љубављу на тај мој животни трк, с муком из њега успевам да издвојим ону коју бих назвала само једном „страницом мога живота“.

Потражила сам је у комплетима „Политике“. Листам их онако насумце. Откривам мени потпуно непознате текстове. Носе моје иницијале или целе потписе, а као да их је неко други писао. Оне које ја памтим, које годинама носим у сећању, не успевам да пронађем. Нису ни у години ни у месецу у које сам их ја фиксирала. А ипак су негде ту у мени, мени драги и незаборавни. Сећам се чак и наслова: „Којој је жени велики песник даровао љубав свога живота“, о Његошу, објављен, колико се сећам, у једном новогодишњем броју.

Колико је само сусрета са разним људима и интервјуа у разним околностима било. Са Миливојем Живановићем поводом његовог Лира. Са Прежиховом Воранцом непосредно пре његове смрти и чије писмо из 1950. године чувам. Са Миланом Дединцем, Бранком Гавелом, Томиславом Танхофером, Миланом Богдановићем, Вељком Петровићем, Алек-

сандром Белићем... Открила сам један, сасвим заборављен наслов у броју од 14. августа 1952: „Код болесног сликара Уроша Предића“; а затим и један други, кога се добро сећам: „Чарли Чаплин и Бастер Китон у Паризу“, од 23. новембра исте године.

Са новинама пролазиле су кроз мој живот личности познате у свету: Жан Пол Сартр, Виторио де Сика, Ив Монтан, Збигњев Цибулски, Клара Малро, Клод Авлин, Јарослав Ивашкијевич, Мел Ферер, Леонид Коган, Жозефина Бекер, Ангас Вилсон, Јонеско, Адамов, Јуриј Завадски, Гротовски, Анджејевски, Луј Мал, Има Сумак, Луј Гију, Леонард Бернштејн, Дороти Дендриц, Рене Клер, Свјатослав Рихтер, и још многи, сигурно превиђени.

Због новина сам једном давно залутала ноћу у планинама Македоније трагајући за Лазаропољем, његовом задругом и чувеним председником Ташком Грујевским. Силазила сам у јаму Борског рудника у време кад из заосталог сујеверја жену нису волели да виде у подземним хоризонтима. Све се то дешавало у оно херојско време моје новинарске младости, тек што су ме били примили у Политику, уз паролу: „Жене се деле на лепе, ружне и новинарке“, а закон на основу кога се у редакцију не враћа без рубрике: „Када те избаце на врата мораш ући кроз прозор“.

Имала сам срећу да су ми се отварала многа врата, све до оних која су ме најдаље одвела, после готово свих земаља Европе, до нубијске пустиње, да међу последњим путницима из целог света чувени храм Абу Симбел видим на месту његовог постанка на обали Нила, пре него што је пресељен пред налетом вода нове асуанске бране.

(ТВ НОВОСТИ, „СТРАНИЦА МОГ ЖИВОТА“, 7. ЈАНУАР 1977)